

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група СПО – ДХСС
02. март 2015. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 02. 03. 2015

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредности
03	02-480/15		

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије и члана 190. Пословника Народне скупштине – пречишћен текст („Службени гласник РС“, број 20/12), подносим ПРЕДЛОГ ДЕКЛАРАЦИЈЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ О ОСУДИ ЗЛОЧИНА ТОТАЛИТАРНОГ КОМУНИСТИЧКОГ РЕЖИМА ПОЧИЊЕНИХ ПОСЛЕ 12. СЕПТЕМБРА 1944. ГОДИНЕ, с предлогом да се у складу с чланом 152. и 154. Пословника уврсти у дневни ред седнице Народне скупштине Републике Србије.

У прилогу достављам:

- Текст Декларације с образложењем;

- Полazeћи од Устава Републике Србије по којем су људски живот и достојанство неприкосновени;
- Полazeћи од Резолуције 1481 Парламентарне скупштине Савета Европе о Потреби за међународном осудом злочина тоталитарних комунистичких режима од 26. јануара 2006. године;
- Свесна чињенице да је после 12. септембра 1944. године одлукама државних органа, према великом броју грађана Србије учињена неправда и злочин;
- Уважавајући интерес грађана Републике Србије да се утврди пуна историјска и кривичноправна истина о догађајима током и после завршетка Другог светског рата, да злочини не остану некажњени и да се никада више не понове, и подржавајући рад Државне комисије за тајне гробнице убијених после 12. септембра 1944, са жељом да се затвори трагично поглавље прошлости;
- Уверена да је потребно постићи национално помирење и изградити дух толеранације и међусобног поштовања у најбољем интересу свих грађана Републике Србије;

На основу члана 99. став 1. тачка 7. Устава Републике Србије и члана 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Службени гласник РС“, број 9/10),

Народна скупштина Републике Србије, на _____ седници _____ заседања у 2015. години, одржаној _____ 2015. године, донела је

ДЕКЛАРАЦИЈУ

Народне скупштине Републике Србије о осуди злочина тоталитарног комунистичког режима почињених после 12. септембра 1944. године

1. Народна скупштина Републике Србије најоштрије осуђује злочине против цивилног становништва, почињене после 12. септембра 1944. године на територији бивше Југославије, којима су десетине хиљада људи, из идеолошких разлога лишени живота, слободе или других права, без судске или административне одлуке. Власт тоталитарног комунистичког режима вршила је појединачна и масовна убиства, убијање у затворима и логорима, тортуру, депортацију, забрану повратка у домове, робовски рад и друге облике физичког терора, прогањање на политичкој и идеолошкој основи, одузимање имовине, грађанских права и држављанства, угрожавање слободе савести, мисли, изражавања, штампе, вероисповести, као и забрану политичког плурализма.

2. Народна скупштина Републике Србије одбацује тадашња, каснија или данашња „оправдавања“ да је те злочине захтевала комунистичка револуција ради обрачуна са противницима комунизма и класним непријатељима. Свако оправдавање најсуровијих злочина, тортуре, гажења начела слободе и достојанства човека, не само да је неприхватљиво и морбилно, него је и политичка и духовна основа за проглашавање злочина за врлину.
3. Народна скупштина Републике Србије указује да пад тоталитарних комунистичких режима у Централној и Источној Европи није у свим случајевима био праћен међународном истрагом злочина које су починили ти режими. Истраге о овим злочинима није било ни у Србији. Не само да није било истраге и осуде комунистичких злочина, него до данас није извршен ни комплетан попис жртава.
4. Народна скупштина Републике Србије поздравља оснивање Државне комисије за тајне гробнице убијених после 12. септембра 1944. и захтева да и други државни органи дају свој допринос раду Комисије и утврђивању чињеница о жртвама комунистичких злочина. Према непотпуним подацима Комисије, на подручју Србије налази се више од две стотине гробница у којима су сахрањени убијени цивили, међу којима и велики број деце и жена. Међу убијенима највише је било сељака, домаћица, припадника средње класе, свештеника, трговаца, писаца, глумаца, адвоката, и других припадника духовне елите.
5. Народна скупштина Републике Србије осуђује комунистичке злочине над припадницима немачке мањине, изложене протеривању из земље, отимању њихове имовине, терору и ликвидацији, у име одмазде за наводни геноцид почињен у Банату над Србима, иако тог геноцида над Србима у окупираном Банату није било, за разлику од геноцида над Србима, пре свега под Павелићевим, али и Хортијевим режимом у њиховим нацистичким творевинама.
6. Народна скупштина Републике Србије осуђује одмазду комунистичког режима и према другим националним мањинама - Мађарима, Албанцима, Бошњацима, Словацима, Румунима, Бугарима...
7. Народна скупштина Републике Србије указује да је посебно трагично и за сваку осуду што је, од свих република бивше Југославије, Србија била највише погођена злочинима комунистичких победника, иако је српски народ дао највећи допринос борби против нацистичког окупатора и у Србији и на подручју читаве окупиране Југославије. Срби су се борили у две гериле: комунистичко-партизанској и равногорској, па су злочини комунистичког победника били одмазда над свима који су се борили против нацизма, а били су противници комунизма за време Другог светског рата.
8. Народна скупштина Републике Србије указује да је у јавности веома слаба свест о злочинима које је извршио тоталитарни комунистички режим на тлу Србије. Према подацима Државне комисије за тајне гробнице убијених после 12. септембра 1944, комунистички режим је одговоран за страдање више од педесет пет хиљада људи на тлу Србије, при чему није реч о коначном броју жртава. Народна скупштина Републике Србије уверена је да је свест о прошлости један од предуслова да се избегну слични злочини у будућности. Зато је потребно отворити досијее тајних службих безбедности и учинити их доступним јавности. Морална оцена и осуда извршених злочина играју важну улогу у образовању младих генерација. Јасна

позиција Народне скупштине Републике Србије може представљати препоруку за будуће активности.

9. Народна скупштина Републике Србије наглашава да је око двадесет хиљада људи, већином Срба и Црногораца, под етикетом издајника прошло кроз Голи оток и друге гулаге од 1948-1956. после Резолуције Информбироа. Они су мучени најстрашнијим мукама због свог мишљења, општедржавне параноје или пуких и неоснованих денунцијација. Овим извршавамо своју моралну обавезу и ограђујемо се од тих злочина и таквих метода после којих се око пет стотина људи никад није вратило из ових мучилишта.
10. Народна скупштина Републике Србије осуђује и злочине који су учињени према сељацима, тзв. „кулацима“ у време принудног откупа и колективизације. Неколико стотина њих је страдало услед тортуре, а на десетине хиљада прошло је кроз затворе и логоре комунистичке Србије.
11. Народна скупштина Републике Србије овом Декларацијом подсећа и изражава жаљење и због многих појединачних убистава, прогона и подвргавања нечовечном поступању, незаконитом одузимању имовине и дискриминисању чланова породица политичких емиграната (Драгиша Кашиковић и други), политичких активиста у земљи (адвокат Јово Баровић), предратне интелигенције (др Светислав Стефановић), индустријалаца и истакнутих представника грађанства, дисидената, студентске левице, представника националих и демократских покрета, свештеника....
12. Народна скупштина Републике Србије истиче да породице и потомци жртва заслужују саосећање и признање патњи које су им нанете.
13. Народна скупштина Републике Србије залаже се за пуну рехабилитацију свих невино оптужених и невино страдалих, не доводећи у питање индивидуално утврђену одговорност оних лица чија кривица је доказана или се докаже пред независним судовима и у законито спроведеном поступку.
14. Ову Декларацију објавити у „Службеном гласнику Републике Србије“.

РС број _____

У Београду, _____, 2015. године

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ПРЕДСЕДНИЦА

Маја Гојковић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење ове Декларације садржан је у члану 99. став 1. тачка 7. Устава Републике Србије којим се прописују надлежности Народне скупштине, као и у члану 8. став 1. Закона о Народној скупштини.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ДЕКЛАРАЦИЈЕ

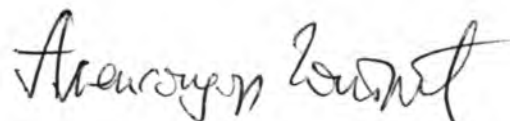
Разлози за доношење ове Декларације су у пружању моралне сатисфакције жртвама комунистичког терора и потомцима тих жртава, који су страдали у злочинима почињеним после 12. септембра 1944. године. Народна скупштина Републике Србије кроз ову Декларацију изражава дубок пијетет према свим невино страдалим и истовремено брани принцип да злочини не смеју остати некажњени. Овом Декларацијом Народна скупштина Републике Србије охрабрује утврђивање историјске истине кроз постављање темеља правне, демократске државе, засноване на владавини права и европским вредностима, али испуњава и своју цивилизацијску дужност према свим невиним жртвама идеолошке заслепљености. Кроз Декларацију се јасно истиче жеља за остварењем националног помирења, јачања духа толеранције и дају смернице младим нараштајима у погледу вредности којима као друштво тежимо. Указивање на оваква кршења елементарних људских права, попут права на живот, достојанство, слободу, безбедност и правично суђење, има за циљ и да спречи вршење оваквих и сличних злочина у будућности.

Коначно, овом Декларацијом, Народна скупштина Републике Србије испуњава и своје обавезе које проистичу из чланства у Савету Европе и статуса државе кандидата за улазак у Европску унију.

III. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За спровођење ове Декларације није потребно обезбедити додатна средства из буџета Републике Србије.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

Александар Чотрић